

Economia

La salut del professorat

09/10/16 02:00 - CATEDRÀTIC DE BIOQUÍMICA I BIOLOGIA MOLECULAR, DIRECTOR DE L'ESCOLA DE DOCTORAT I VICERECTOR DE POLÍTICA CIENTÍFICA DE LA UB - **ENRIC I. CANELA**

Fa uns dies l'Observatori del Sistema Universitari va publicar un informe sobre l'evolució entre els cursos 2004/2005 i 2014/2015 de les plantilles de personal docent i investigador (PDI) a les universitats públiques catalanes.

Una de les principals conclusions d'aquest estudi és constatar el progressiu i constant envelliment de la plantilla del professorat. En onze anys el percentatge de PDI que té menys de 40 anys s'ha reduït del 30% al 22%, mentre que el percentatge que en té 50 o més ha augmentat 10 punts: del 36% al 46%.

En els darrers cinc anys el nombre d'efectius, calculats a jornada completa, s'ha reduït en gairebé un 20% alhora que el nombre de contractes a jornada completa ha disminuït. Una tercera part del PDI cobra menys de 600 euros mensuals. El poder adquisitiu del PDI de totes es categories s'ha anat reduint any rere any.

La situació no resisteix cap comparació internacional. Tenim un model universitari vell, precari i mancat de suport polític. El Tribunal Constitucional, ple de catedràtics d'universitat corporativistes, l'any 1987 ja va dictaminar que els consells socials de les universitats tenien poc a dir pel que fa a les plantilles universitàries.

L'esquizofrènia és el marc legal de les universitats. Competències de l'Estat a l'hora de legislar, però les comunitats autònomes financen les universitats i marquen els preus de les matrícules sense capacitat de decidir pràcticament res. Dins les universitats, les competències estan en la comunitat universitària però en alguns casos, tots els econòmics, mana el Consell Social. La realitat, però, és que les eines de què disposa són poques.

L'elecció del rector es fa per votació universal, mètode que pocs s'atreveixen a qüestionar públicament, que no fos que, en el millor dels casos, el qualifiquin de neoliberal. Això fa que l'elecció respongui a promeses corporatives més que a programes de millora de la qualitat universitària. Ni el legislador estatal ni les pròpies universitats no han estat capaces de modificar el mecanisme gairebé assembleari de presa de decisió. El rector, un cop investit, ha de fer equilibris per poder governar.

La Universitat funciona amb automatisme, sabem el que hem de fer i ho fem al millor possible, però és difícil plantejar estratègies de futur amb un model de govern com l'espanyol i amb unes plantilles envellides i sense perspectives de renovació. Els joves doctors han de fugir sense perspectives.

Malgrat tot això, les universitats catalanes continuen proporcionant resultats sorprenents vistos els recursos que posen en les seves mans, en l'àmbit de la recerca i posicionament en els rànquings internacionals.

La Universitat de Barcelona, fent una mitjana de la posició que ocupa en els principals rànquings internacionals, es troba al voltant del lloc 125 del món. La segona universitat de l'Estat espanyol és la Universitat Autònoma de Barcelona, aproximadament en el lloc 185 del món. Si es relacionen aquests resultats amb els recursos rebuts de l'administració, que és entre cinc i deu vegades menys que els de les universitats de països veïns de dimensions semblants, el que succeeix és excepcional.

Col·laborar amb l'empresa.

S'acusa, amb escàs criteri, la universitat de fer poc per l'economia del país o, millor, de no col·laborar prou amb l'empresa. Caldria preguntar-se amb quina empresa. De col·laboració amb l'empresa n'hi ha, però empreses mitjanes o grans que inverteixin en R+D+I, poques.

Els problemes de la Universitat, del sistema universitari català, estan ben definits. El govern, amb l'excusa de la manca de capacitat de les universitats de prendre decisions àgils i no assembleàries, va prendre la decisió d'apostar de manera selectiva i a vegades injusta per centres de recerca propis. Sense cap mena de dubte són centres de recerca que avui tenen prestigi i que han sabut aprofitar les oportunitats que els han donat. Tanmateix, i al mateix temps, el govern no va apostar i no ho fa per la Universitat. Es va limitar a pagar les nòmines, congelades, sense plantejaments estratègics de país. No només pressupostàriament, massa sovint sentim afirmacions que ens molesten, que obvien que la principal recerca de Catalunya es fa a les universitats.

És hora de recordar, en un moment en el que s'albira un canvi polític transcendent, que la Universitat ja és una estructura d'estat.

L'Observatori

L'Observatori del Sistema Universitari és una plataforma formada per professionals del món de la Universitat que pretén analitzar el comportament i la realitat de les universitats públiques catalanes tot aportant documents i informes que permetin el desenvolupament de polítiques públiques en aquest àmbit.



La salut del professorat Foto: Arxiu.

L'elecció del rector es fa per votació universal, mètode que pocs qüestionen públicament no fos que, en el millor cas, el qualifiquin de neoliberal. Això fa que l'elecció respongui més a promeses corporatives que no a programes de millora de qualitat universitària. Ni les universitats ni el legislador estatal no han modificat el mecanisme de decidir, quasi assembleari. El rector, un cop investit, ha de fer equilibris per governar



Enric I. Canela

Altres articles de l'autor

11/09/2016 **Catalunya és innovadora?**

10/07/2016 **Europa sense el Regne Unit?**

Més articles ...

Darrera actualització (Diumenge, 9 d'octubre del 2016 02:00)

Publicat a

L'econòmic 09-10-2016 Pàgina 41

DESA LA NOTÍCIA A:

Des del **registre** pots veure i gestionar totes les notícies desades i de les que en fas seguiment.